İDİL

Araştırma-İnceleme

SANATSAL ÖYKÜNMEDENYARATICILIĞA: HUGHIE O'DONOGHUE

Sabahat TUNCER [1]

[1]Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü, talia.studio(at)gmail.com, ORCID: 0000-0002-6756-8624

Tuncer, Sabahat. "Sanatsal ÖykünmedenYaratıcılığa: Hughie O'Donoghue"
idil, 63 (2019 Kasım): s. 1463-1471. doi: 10.7816/idil-08-63-06

Öz

Bu çalışmada, baskı sanatında yeni arayışlar ve kollagraf tekniğini kendi yorumuyla yaratıcılığını birleştirip ortaya koyan Britanyalı sanatçı Hughie O'Donoghue'nun özgün yapıtları ele alınmıştır. Sanatçı, babasının İkinci Dünya Savaşı anılarını etkili bir üslupla dile getirme kaygısı içindedir. O'Donoghue, düşünsel sınırlamalardan kurtulma çabası içinde yeni yöntemlere, araç ve gereçlere yönelmiştir. Rembrandt, El Greco ve Van Gogh'un eserlerini incelemiş, sanatsal öykünmeden başlayıp kendi özgün tekniğini geliştirmiştir. Howard Hodgkin, Antoni Tàpies ve Ian McKeever gibi sanatçıların kullandığı serbest kollagraf biçimlerini denemiş ve geliştirmiştir. Kendi hazırladığı farklı kalınlıktaki karborundum tozuna siyah akrilik karıştırarak klişe üzerine uygulamıştır. Tuvalleri tek tek fakat bitişik düzende sergileyerek tek parça baskı-resim görüntüsü elde etmeyi başarmıştır. O'Donoghue, bir yandan soyutu figürlere doğru deforme eden ekspresyonist Willem de Kooning'in, diğer yandan da Frank Auerbach ve Leon Kossoff gibi Londra Okulu'nun, eserlerini figürden soyuta kaydıran sanatçılarının görüşlerini kaynaştırma gayreti içinde olmuştur. Kollagraf, kabartma, kazıma, mürekkepleme ve boyama tekniklerinin hepsini bir arada kullanarak, çok büyük boyutlarda baskı resimleri üretebilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Hughie O'Donoghue, soyut dışavurumculuk, kollagraf, öykünme

Makale Bilgisi
Geliş: 11 Ağustos 2019 *Düzeltme: 15 Eylül 2019* *Kabul: 18 Ekim 2019*

[1]Bu araştırma birinci yazarın, ikinci yazar danışmanlığında gerçekleştirdiği doktora tezinden üretilmiştir. Ondokuz Mayıs Üniversitesi 100. Yıl Sempozyumu'nda sunulmuştur. Ondokuz Mayıs Üniversitesi tarafından PYO.EGF.1904.17.012 proje numarası ile desteklenmiştir.

© 2019 idil. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

Giriş

Resimde yaratıcılık ve esinlenme kadar üretim teknikleri de işlevsel bir öneme sahiptir. Bir bakıma, teknik ve yöntemlerde yaratıcılık, özgünlük hem sanat için tamamlayıcı öge hem de sanatı geliştiren bir etkendir.

Hartill'e göre (2004: 5), sanatçılar her zaman yeni anlatım şekilleri keşfetme çabası içinde olmuşlardır. Resim yaparken kullanılan kimyasalların insan sağlığını etkileyiciliğinin farkına varanlar yeni teknikler geliştirmeye çalışmışlar; örneğin bilgisayarı bir sanat ortamı ve aracı olarak kullanma ve geliştirme yollarını denemeye başlamışlardır. Bilgisayar ağırlıklı kolaj tekniğinden uzak durup geleneksel el yöntemleriyle çalışmayı yeğleyen sanatçılar da değişik ve çoklu veya karışık üretim yöntemlerine yoğunlaşmışlar, örneğin; kesilmiş karton, plaster, dokuma esaslı medya ve karborundum (carborundum) gibi malzemelerden ve kazınmış veya kesilmiş metallerden, muşambadan, ahşaptan, cam yerine kullanılabilen akrilik cinsi şeffaf ve sert plastikten (Perspex gibi) ve alüminyum parçalarından yararlanılarak denenen baskı yöntemleriyle veya birbirleriyle hiçbir ilgisi olmayan eşyaları kullanarak sanat yapıtı üretmeyi başarmışlardır.

Baskı sanatında yöntemler

Clark'a göre (2004: 6-10) aslında, *kollagraf* (collagraph), klişe yüzeyine yapışkan veya katı madde tabakaları eklemek ve böylece hem *kabartma* (relief) hem de *kazıma* (intaglio) baskı yöntemlerini tek bir klişede birleştirebilmek üzere deneylere dayanarak yaratılabilen temel bir baskı resim tekniğidir. Klişelerin sade veya karmaşık olabileceği gibi, hangi maddelerden yapıldığı hakkında da sınırlama yoktur. Tabakalaşma sağlamak için zamk, vernik, akrilik, gesso, madeni dolgu maddeleri kullanılabilir.

Baskı tekniğinin tarihi uzun olsa da, kollagrafi içeren yöntemlerin Batılı sanatçılar tarafından zanaat olmaktan ziyade *sanat* çalışması olarak algılanması yirminci yüzyılda gerçekleşmiştir. Bu dönemde, sanatçılar kitlesel sayılara ulaşabilecek baskıları, birkaç özgün baskı yaparak sınırlandırmak ve böylece eserlerinin *reprodüksiyon* sınıfından kurtulmasını ve *sanat yapıtı* olarak benimsenmesini sağlamışlardır. 1920'lerde zamanın "*kes-yapıştır sanatçıları*" sayılan Klee, Picasso, Braque, Schwitters ve Moholy-Nagi yapıtlarını *kolaj*lanmış ve *buluntu* maddelerle şekillendirme yoluna gitmişlerdir.

Gelişmelere yol açan diğer durumların başında yirminci yüzyılın ilk yarısının erken dönemlerinde "*soyut akımı"* ve "*buluntu"* diye adlandırılan her türlü materyalin kullanılması eğilimleri gelir. Diğer etkenler de 1930'larda ve 1940'larda ABD'ye yönelen sanatçı ilticaları ile kolaj ve karışık medyanın "*Pop Art*" akımı çerçevesinde yaygınlaşmasıdır.

Deneyler sonucunda oluşmuş kollagraf kavramının yaygınlaşması ve kendine özgü bir baskı tekniği olarak kabul görmesi, 1950 yıllarında Washington (Seattle) Üniversitesi baskı tekniği profesörü sanatçı Glen Alps'ın yoğun çalışmalarına atfen mümkün olmuştur. Bu teknik, diğer baskı teknikleriyle de uğraşanların çalışmalarını çeşitlendirmesi sayesinde hızla yaygınlaşmıştır.

Ticari bir marka olan, aslında silikon ile karborundum karışımından oluşan ve zımpara yapmakta parlatma amaçlı kullanılan *karborundum*'un Avrupa'da kullanılmaya başlanmasıyla birlikte gevşek ve serbest kollagraf biçimleri ortaya çıkmış; bu yöntemler, çağımızın büyük isimleri arasında yer alan Howard Hodgkin, Antony Tàpies, Ian McKeever, Hughie O'Donoghue (doğumu Manchester, 1953) ve Gillian Aynes gibi sanatçılar tarafından denenmiş ve geliştirilmiştir (Hartill, 2004: 6-10).

Sanatta yenilik arayışları ve O'Donoghue

Sanatçı ilk baskı resmini 1979 yılında Leeds Politeknikte lisansüstü öğrenciliği sırasında ve York kentinin kırsalını gören dairesinden gözlemleyerek yapmış fakat beş yıl baskı resim çalışmalarından kaçınmıştır (James Hyman Gallery: 2008a). 1980-81 yıllarında Goldsmiths Kolejinde *MFA* (Master of Fine Arts) kurslarına devam ederken tarih öncesi zamanlardan kalma büyük *taş anıtları*nı (megalit) anımsatan *Tower* (Kule) ve *Cooling Tower with Plume* (Soğutma Kulesinin Buharı) adını verdiği temsili resim serisini tamamlamıştır.

1984 yılında, Yorkshire matbaacılarının ısrarı üzerine yeniden baskı resim çalışmalarına başlamış ama hem yöntemlerini değiştirmiş hem de konuya ve araçlara olan ilgi ve bağlılıktan kendini uzaklaştırmayı denemiştir. *Toledo* (1986) adlı eserinden emin olamadığı için sergilerinde yer vermemiştir. İlk defa güçlü kırmızı renkleri, sert zemin (hard ground), aquatint, asit havuzları ve şeker kabartısı (sugar lift) tekniklerini denemiştir. Bu dönem, çalışmalarında El Greco'nun *Laocoön* ve *Vista de Toledo* (Toledo Manzarası) adlı yapıtlarından esinlenmiştir.

Sanatçı, baskı resimlerini yoğunlaştırdığı 1988-89 döneminde iki grup yapıt serisi ortaya koymuştur. Birincisi "*Bruise – Large Head"* (Bere – Büyük Baş) diye adlandırdığı ve diğeri de "*Descent*" (İniş) etiketli ve tam boy figürlerden oluşan, *çarmıhtan inişi* ima eden yapıtlardır. Bu eserlerde kullandığı tarama-melezleme, büyük-küçük işaretler ve iç içe çizgilerle ışık ve gölge oluşturma teknikleri, Rembrandt'ın 1631 tarihli, özellikle *Seated Female Nude* (Oturan Çıplak Kadın) yapıtlarındaki kazıma ve baskı resim yöntemlerine çok benzemektedir. Sanatçının Rembrandt'a hayranlık duyduğu bilinmektedir.

O'Donoghue, 1998-2008 yılları arasında Francis Bacon ve Andy Warhol gibi sanatçıların izinden giderek, yapıtlarında fotoğraf ögesine ağırlık vermiştir (James Hyman Gallery: 2008b). Sanatçının bu ikiliden ayrıldığı nokta, yapıtlarının sırlarını gönülsüzce ortaya koymasıdır. O'Donoghue'nun kaynakları kamusal değil, çoğu kez kişiseldir; açık değil, içe dönüktür; O'Donoghue, inançlı bir kişi, ihtiraslı ve sevecen olarak bilinir. Resimleri uyumsuzluk değil, uzlaşı düzlemindedir. Kendine mal etmek, şekil ve içeriği birleştirebilmek amacıyla fotografik kaynaklarla didişir. Antoni Tàpies gibi Hristiyanlığın görüntü ve sembolizm

Görsel 2. Üstte, *Lottatori* (Güreşçiler), 1. yüzyıl. Le Gallerie degli Uffizi, Paros mermeri, 94 x 63 x 117 cm, döküm no. 216, 1914.

Altta, *Wrestlers (triptych)* (Güreşçiler (triptik)), Hughie O'Donoghue, Ulster Müzesi, 240 x 522 cm, 2004.

kaynaklarına değer verir. Anselm Kiefer ve Zhang Huan gibi O'Donoghue da ülkesinin tarihine ait fotoğraflara büyük ilgi duyar. İrlanda'nın toprak ve denizinin verdiği ilham kadar, sanatçının kendi aile geçmişi de önemli ilgi alanlarındandır.

O'Donoghue bir yandan s*oyutu figürlere doğru deforme eden* ekspresyonist Willem de Kooning, diğer yandan Frank Auerbach ve Leon Kossoff gibi Londra Resim Okulunun *figürleri soyuta kaydıran* sanatçılarının görüşlerini aynı potada eritebilme gayreti içinde olmuştur.

O'Donoghue kendisini, "teknik yöntemlerini geliştirmeye çalışmaktan ziyade çok büyük çaplı yapıtlarına uygun baskı yöntemleri arayışında olan birisi" olarak tanımlamaktadır. Büyük boyutlu resim çalışma tercihini, örnek aldığı klasik yapıtların çekiciliğine dayandırmaktadır. O'Donoghue 1996 yılında üç adet geniş boyutlu kollagraf baskı girişiminde bulunmuştur. *Three Studies For 'A Crucifixion'* (Çarmıha Gerilişin Üç Betimlemesi) serisi bu çalışmalar sonucunda tamamlanmış yapıtlardır (Hartill, 2004: 90-91).

Yaklaşık üç metre boyundaki klişe yapımının zorlukları, karborundum kullanımını zorunlu kılmıştır. O'Donoghue, klişelerin üzerini boyamayı seçmiş ve çok ince karborundum ile siyah akrilik karışımını sanki yoğun bir boyaymış gibi fırçayla sürebilmiştir. Karborundum - akrilik karışımı çabuk kuruyacağı için, taşan boyanın hemen silinmesi ve klişe üzerinde yapılacak değişikliklerin kuruma süresi geçmeden bitirilmesi gerekmektedir.

Çarmıha Geriliş serisi etütlerine yağ ve kirden arındırılmış alüminyum tabakasının (klişenin) üzerine iri taneli karborundum karışımını fırçayla sürerek başlamıştır. O'Donoghue, baskı klişesini hazırlarken sanki resim yapacakmış gibi davranmış, levhayı şövale üzerine yerleştirerek ve karborundum karışımını fırçayla sürerek özel bir yöntem geliştirmiştir (2004: 90-91).

Her seferinde renkli klişe denemenin ve istenen karışım kıvamını tutturabilmenin zor olduğunu gördüğü için siyah-beyaz kullanmanın daha etkili bir anlatım ve betimleme sağlayacağına inanmış, baskı tekniğini bu yönde geliştirmiştir. Son çalışmalarında Fransız el yapımı kalın Arches kağıtlarına basma yolunu benimsemiştir (2004:92).

Örneğin 250 x 360 cm ölçekli baskı resimlerin sergilenmesi de, yapımı kadar sorunlu olmuştur. Baskılar ancak en büyük baskı makinalarında üretilebilen üç veya dört adet parçanın bez zemin üzerinde birleştirilmesiyle ve ilave boya katılmasıyla bir bütün haline getirilmiştir. Tek çerçeveye alınmış büyük boyutlu yapıtlar böylece ortaya konmuştur (2004: 92).

Sanatçının büyük boyutlu baskı projelerinden bir diğeri de *Wrestlers (triptych)* (Güreşçiler (triptik)) serisidir (Art Fund_: 2004); dokuz tabaka Arches kağıdına basılmış, 16. yüzyılda Roma'da keşfedilen *Lottatori* (Güreşçiler) adlı Paros mermerinden üretilmiş heykelden esinlenerek betimlenmiştir (Le Gallerie degli Uffizi: 1914).

O'Donoghue, eserin üst kısmına bir askerin çamura saplanmış havan topunu çıkarmaya çalışan görselini yerleştirmiştir. Sanatçının ifadesine göre "güreşçiler" İtalya'da savaşan orduları ve "topu kurtarmaya çalışan

Görsel 3. Getting out at Cherbourg, Line of Retreat serisinden, karborundum baskı, 49 x 60 cm, 1997.

Görsel 4. Yellow Man, 2009, karborundum, sınırlı baskı, Moulin de Gué kağıdı üzerine, 47cm x 62 cm.

asker" ise savaşın beyhudeliğini temsil etmektedir.

"Güreşçileri, hepsi aynı görüntünün bir parçası olsalar bile, ayrı ayrı çerçevelemek daha belirgin gösteriyordu. Parça, üzerine karborundum plakaları basılmış bir foto-litho karışımıydı. Her nasılsa, fotografik görüntü ve karborundum boyamasının bıraktığı izlerin karışımı, onları bu şekilde göstermenin estetik olarak daha iyi olduğu anlamına geliyordu. Ayrıca görüntüyü dağıtacağını hissettiğim için çoklu tabakaların karmaşık bir şekilde birleştirilmesinden kaçındım" (Hartill, 2004: 93).

Aristo, sanat kuramını açıklarken "Sanat bir öykünmedir, bir modelin tıpatıp kopyasıdır. Sanattan alınan zevk de bu kopyanın kusursuzluğunun insanda uyandırdığı hayranlık ve rahatlamadır." ifadesini kullanmıştır (Soğancı ve Aydoğan, 2014:79).

Aristo Poetika'da öykünmenin sanata olan etkisini tartışır:

> Tam tersine, öykünme, burada, ayrıntıyla ilgili, rastlantısal olan her şeyi dışlayıp modelin özünü korur; bu anlamda da bir tanıma, bilgilenme edimidir. İzleyicinin kendi hesabına aldığı zevk de sonuçta, bilgi edinmenin sağladığı zevktir: Bir modelin sanatçı tarafından canlandırılması, varlığın, ayrıntı olan her şeyin bir yana bırakılıp, özünü oluşturan belirli şeyleri koruyarak yapılmış bir tanımlaması gibi düşünülebilir. Yapıtta, modelin özünün canlandırılmış biçimini gören izleyici, modele geri döndüğünde onu kolaylıkla tanıyabilir. Sanat böylece, gerçeklikten kaçmayı değil, onu daha iyi anlamayı sağlamış olur (2014:79).

O'Donoghue'nun öykünmeden yola çıkarak meydana getirdiği eser böylece Lottatori'nin özünü koruyarak savaşın gerçeklerini dile getirmiştir.

Savaş anılarının dönüşümü

Sanatsal dönüşüm, şimdiki zamanda konumlanmış bedenin kendi düzlemindeki imgelerle sürekli eylem içine girerken, geçmişte sabit, hareketsiz kalmış anılara uzanarak, onlara hayat vermesiyle gerçekleştirilebilir (Bergson, 2007: 112).

O'Donoghue, *İngiliz Keşif Kuvvetleri*nde (BEF-British Expeditionary Force) görev almış babasının ölümünden hemen önce söylediklerinden çok etkilenmiş, yapıtlarının ardında yatan savaş gerçeklerini *foto-lithografi* (photolithography) tekniğini kullanarak yansıtma yollarını aramıştır. Fotografik görüntü üzerine karborundum ile hazırlanmış baskı levhası ile boyama suretiyle yarattığı parçaları bitişik düzende tek parça bir baskı-resim görüntüsü elde ederek sergilemiştir.

Babasının naklettiği, 1940 yılında Fransa'dan geri çekilmelerini kapsayan anıları, denizcilik tarihinin büyük felaketi olarak anılan SS Lancastria'nın bombalanmasını ve batışını simgeleyen *Line of Retreat* (Geri Çekilme Hattı) serisine ilham kaynağı olmuştur (Hartill, 2004: 94-95). *Geri Çekilme Hattı*, keskin bir çıkış noktasına sahip olan, tek etkili rengin hakim olduğu, her birinin çabuk ve doğrudan, arka arkaya üretildiği eserlerdir. O'Donoghue'nun genelde suskun yaklaşımlarına tezat oluşturmaktadır (James Hyman Gallery, 2008a, Catherine Hammond Gallery, 2008).

Geri Çekilme Hattı Serisi'nin on adet karborundum baskı-resimden oluşan yapıtları, *İmparatorluk Savaş Müzesi*nde (Imperial War Museum) sergilenmiştir (Hartill, 2004: 95).

Baskı çalışmalarında sanatçının son aşamalarından bir başkası ise boyama stiline *mürekkepleme* usulünü

katması olmuştur. Mürekkebi baskı zemini üzerinde çeşitli bölgelere değişik yoğunluklarda yayan O'Donoghue; baskı mürekkebinin taşkın kısımlarını tamamen düzensiz bir yöntemle silmekte ve böylece kollagraf klişesinin kalitesini eşsiz bir sanat aracı haline getiren tonal etkiler üretmektedir. *Geri Çekilme Hattı* serisinde bazı kollagraf klişelerinin hazırlanmasında kendi *karborundum karışımı*nı kullanan sanatçı, kuruyunca üzerini saf akrilik ile boyamak veya yapıştırıcı kullanarak klişenin üzerinde düzgün bir tabaka oluşturmak suretiyle keskin kabartıları gidermek yöntemlerini başarıyla uygulamıştır. Böylece, hem taşkın mürekkepleri temizlerken bile düzgün yüzeyin korunmasını hem de karborundum dokusunun kağıt üzerinde hafif bir kabartma (relief) oluşturmasını sağlamıştır. O'Donoghue, bu yöntemleri baskı projelerine son şekil verme aşamalarında sıkça kullanmış, baskı tekniği, boyama ve fotoğraf gibi değişik medya ögelerini bir arada uygulayarak gelenekçiliğe meydan okuma girişiminde bulunmayı ve modern sanatsal baskı yöntemlerinin ufkunu genişletmeyi denemiştir (2004: 95).

Görsel 5. No.37 Stuttgart 7 Hours 20 Minutes 24.7.44 (Red Letter Days), 2008.

O'Donoghue "*The Geometry of Paths*" (Yolların Geometrisi) isimli sergisinde "*Yellow Man*" (Sarı Adam) serisiyle (Irish Museum of Modern Art, 2009) Van Gogh'un kaybolan "*The Painter on the Road to Tarascon*" (Tarascon Yolunda Giden Ressam) isimli eserine atıfta bulunmuştur. Sergide bu realizme tezat olarak, 1944 yılında Köln şehrini bombalamaya giden *RAF* (Royal Air Force - Kraliyet Hava Kuvvetleri) uçağı *Navigator*'ın gece uçuşunu *Red Letter Days* (Kırmızı Mektuplu Günler) eseriyle resimlemiştir (James Hyman Gallery, 2008c, Hubbard, 2008).

Lorries for Anyone Who Can Drive (Sürmesini Bilenler İçin Kamyonlar) adlı eseri de Londra Savaş Müzesinde sergilenen terk edilmiş bir kamyonu gösteren İngiliz Savaş Arşivleri'nden alınma bir fotoğrafı esas alan bir çalışmadır (James Hyman Gallery, 2008c).

Görsel 6. *Fallen Angel (*Düşen Melek), karborundum, 2009.

Crow (Karga) serisi yapıtlarında, kuşun açık kanatlarını anımsatan V- şeklini sıkça kullanmış, tüylerini ve kanatlarını Hint sümbülü yağı (spikeoil), prussian mavisi, siyah boya ile detaylandırmış, baştan sona kadar gümüş gri çalışmıştır (James Hyman Gallery, 2008a, Archeus/Post-Modern).

Fallen Angel (Yeryüzüne İnmiş Melek) adlı yapıtı, ana teması silinen anıları simgeler ve kuzey batı Mayo'daki Kiltane Paris mezarlığının görüntülerini içerir. Mezarlık O'Donoghue'nun büyükbabasının gömülü olduğu yerdir. Sanatçı bu eserini şöyle tarif etmektedir (Catherine Hammond Gallery, 2008):

"Genellikle benim baskılarım, bakır veya alüminyum levhalar kullanarak yaptığım çalışmalara dayanır ama bu kez kendi yaptığım ahşap bir aracı da kullandım. Baskılarımda, aynen resimde olduğu gibi, çeşitli karışık teknikler, karborundum, kolaj ve litografi de deneyerek çalıştım". Her ne kadar resimde bazı şeyler, özellikle de tercih edilen renk kombinasyonları vasıtasıyla değişmekte ise de, baskıda resimle eşdeğer bir statüye erişebilmenin tükenmez bir gayreti içinde olagelmiştir (2008).

Felsefeci ve sanat eleştirmeni Diderot, sanatçıları tarif ederken "teknik ustalıkla, bilinç ve beceriyle bir mesleğe sahip olan kişi" ifadesini kullanmıştır. Bir tekniğe egemen olmanın bir kişiyi sanatçı kılamayacağını, böyle bir kişinin ancak üretici olabileceğini ve yaratıcı olamayacağını ileri sürmüştür. Ona göre sanatla uğraşan kişi, ustaların tablolarını kopyalayarak veya onlara öykünerek beceri kazanır ama bu, usta bir "zanaatçı" olabilmek demektir. Ne var ki, sanatçıyı usta sınıfına yükseltebilecek olan yaratıcı deha mesleğinin ötesinde, bilginin üzerinde, bilinçdışında kendiliğinden var olan bir şeydir (Lenoir, 2003: 18-19).

Sonuç

Görsel 7. *The Round Lake* (Yuvarlak Göl), kazıma ve aquatint, yaprak 62 x 76 cm, plaka 30 x 42 cm, 1991.

O'Donoghue'nun, baskı sanatına değişik yöntemlerle değer kazandırarak, usta sanatçıları inceleyerek ve onlara öykünerek meydana getirdiği sanat eserleri ele alınmıştır. Çalışmalarında aile geçmişinde olanlar, ona ilham kaynağı olmuştur. Babasının savaş anılarını sanat eserlerine dönüştürmüş, yöntem olarak da baskı çalışmaları ve kollagraf tekniğini kullanmıştır. Baskıda resimle eşdeğer bir statüye erişebilmenin tükenmez gayreti içinde olmuştur.

Yapıtlarını alüminyum veya bakır parçalar üzerine çalışıp sonra onları birleştirmiş ve büyük boyutlu baskı resimler elde etmiştir. Miktar ve kıvamı kendi tarafından hazırlanan karborundum ve akrilik karışımlarını klişe üzerinde bazen silerek, bazen de ilaveler yaparak şekillendirdiği gözlemlenmiştir. Renkli çalışmaların yanı sıra savaşların karamsar havasını siyah renklerle anlatmayı tercih etmiştir. Çalışmalarının son aşamasında boyama stiline "*mürekkepleme*" usulünü katarak tonal etkiler elde etmiştir. Sanatçı, fotoğraf ögesine de ağırlık vererek kollagraf, fotoğraf ve boyama usulüyle büyük boyda çalışmalar üretebilmiştir.

Gelenekçi çalışmalara karşı gelmiş ancak klasik ustaların yapıtlarını da örnek almıştır. Dışavurumcu akımın "soyutu figüre doğru deforme ederek ve figürü soyuta kaydırarak" çalışmış olan sanatçılarının görüşlerini aynı zeminde buluşturmuştur.

Bütün görüş ve betimlemeleri dikkate alarak Hughie O'Donoghue'nin sanatçılığını değerlendirmeye çalıştığımızda şu sonuçlara varmak mümkündür: O'Donoghue sanatın ikinci elden - yani kuram ve yaklaşım geliştirilerek - öğrenilemeyeceğine; bizzat deneyerek, yaparak, icabında büyük ustaların yapıtlarından esinlenerek özgün yapıtlar elde edileceğine inanmıştır.

O'Donoghue'nin yapıtlarını izlerken, boya hamuruna vurulmuş her fırça darbesinde, resimlerinin büyük boyutlarında, renklerinde, bir babadan oğluna aktarılmış anıların izdüşümlerini, sanatçıyı sarmalayan duygu yoğunluğunu açıkça gözlemek ve duyumsamak mümkündür.

KAYNAKLAR

Art Fund_."Wrestlers, Hughie O'Donoghue". *artfund.org*. Web. 2004. 07 Ağustos 2019.

Bergson, Henri. *Madde ve Bellek*. Çev. Işık Ergüden. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları. 2007. Baskı.

Catherine Hammond Gallery. "Hughie O'Donoghue." *hammondgallery.com.* Web. 2008. 07 Ağustos 2019.

Hartill, Brenda ve Richard Clarke. *Collagraphs and Mixed Media Printmaking (Printmaking Handbook)*. Londra: A & C Black Publishers, 2004. Baskı.

Hubbard, Sue. "Hughie O'Donoghue: The Geometry of Paths, James Hyman Gallery, Londra. *suehubbard.com.* Web. 2008. The Independent. 07 Ağustos 2019.

Hyman, James. "Hughie O'Donoghue as Printmaker: A Complete Catalogue of Prints, 1979-1997." *jameshymangallery.com.* Web. 2008a. 07 Ağustos 2019.

Hyman, James. "Hughie O'Donoghue. Night Sleeper." *jameshymangallery.com.* Web. 2008b. 07 Ağustos 2019.

Hyman, James. "O'Donoghue: The Geometry of Paths Press Release." *jameshymangallery.com.* Web. 2008c. 07 Ağustos 2019.

Irish Museum of Modern Art. "Yellow Man." *imma.ie*. Web.2009.07 Ağustos 2019.

Le Gallerie degli Uffizi, "Lottatori." *uffizi.it.* Web. 1914. 07 Ağustos 2019.

Lenoir, Béatrice. *Sanat Yapıtı*. Çev. Aykut Derman. İstanbul: Yapı ve Kredi Yayınları, 2003. Baskı.

Soğancı, İ. Özgür ve K. Evren Bolat Aydoğan. "Sanat Felsefesi." Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Ders Notları. Bahar 2014:79.
academia.edu. Web.07 Ağustos 2019.

GÖRSEL KAYNAKÇALAR

Görsel 1. Crucifixion Part A, 1996. Hartill, Brenda ve Richard Clarke. *Collagraphs and Mixed Media Printmaking (Printmaking Handbook).* Londra: A & C Black Publishers, 2005. Baskı.

Görsel 2. Le Gallerie degli Uffizi, 1. yy. "Lottatori." *uffizi.it.* Web. 1914. 07 Ağustos 2019.
Wrestlers (triptych) Art Fund_."Wrestlers, Hughie O'Donoghue." *artfund.org.* Web. 2004. 07 Ağustos 2019.

Görsel 3. Getting out at Cherbourg, 1997. Hartill, Brenda ve Richard Clarke. *Collagraphs and Mixed Media Printmaking (Printmaking Handbook)*. Londra: A & C Black Publishers, 2005. Baskı.

Görsel 4. Yellow Man. Irish Museum of Modern Art. "Yellow Man." *imma.ie.* Web. 2009. 07 Ağustos 2019.

Görsel 5. No. 37 Stuttgart 7 Hours 20 Minutes 24.7.44 (Red Letter Days), 2008. Hubbard, Sue. "Hughie O'Donoghue: The Geometry of Paths, James Hyman Gallery, Londra." *suehubbard.com.* Web. 2008. The Independent. 07 Ağustos 2019.

Görsel 6. Fallen Angel. Catherine Hammond Gallery. "Hughie O'Donoghue." *hammondgallery.com.* Web. 2008. 07 Ağustos 2019.

Görsel 7. The Round Lake Archeus/Post-Modern. "The Round Lake, Hughie O'Donoghue." *archeus.co.uk.* Web. Archeus/Post-Modern. 07 Ağustos 2019.

FROM EMULATION TO CREATION IN ART: HUGHIE O'DONOGHUE

Sabahat TUNCER

Abstract

Progress in Fine Art printing techniques and British artist Hughie O'Donoghue's unique interpretation of collagraphic methods are presented as a means to achieve artistic creativity. Eager to bring to life the memories of war as told by his father and keen to break free of the limitations of ideation, O'Donoghue turned to new methods, tools and materials. He studied the masterpieces of Rembrandt, El Greco and Van Gogh, and emulated their techniques that lead him to develop unique approaches. O'Donoghue studied collagraphy techniques used by artists Howard Hodgkin, Antoni Tàpies and Ian McKeever and advanced them to a different level. Such unique approaches include application of a mixture of carborundum with acrylics on canvas and development of print processes such as conjoining individual panels to create the large dimensions of his paintings. O'Donoghue strove to unify the expressionist Willem de Kooning's approach, in which abstraction deformed towards the figure, with that of the School of London artists such as Frank Auerbach and Leon Kossoff in which figure is displaced towards abstraction. Using collagraphy, relief, etching, inking and colouring techniques with varying combinations altogether, the artist has produced very large and impressive print paintings successfully.

Keywords: Hughie O'Donoghue, abstract expressionism, collagraph, emulation

: